

מדור הבחינות

מינהל הסטודנטים

אוניברסיטת בר-אילן

מספר סידורי 1347319

מס' מח' 8:
שנת: תשע"ג סמסטר: 1 מועד: 2 מטלה: 1
קורס: 01 110 99 דיני נזיקין

המחברת נבדקה ביום: 14.4.13

הציון: 94

חתימת המרצה:

מס' סידורי _____ מתוך _____ מחברות

הוראות לנבחן

- 9. קריאת השאלון מותרת רק לאחר קבלת רשות המשגיח/ה.
- 10. יש לכתוב את התשובות בדיו, בכתב ברור ונקי על עמוד אחד של כל דף. אין לכתוב בשוליים, הכותב טיוטה יקדיש לה את הצד הימני של המחברת ואת ההעתקה הנקיה יכתוב בצד השמאלי. את הטיוטה יש למחוק בהעברת קו. אסור לתלוש דפים מן המחברת.
- 11. עבר הנבחן על תקנות הבחינות, תשלל ממנו הרשות להמשיך בבחינה, והוא יועמד לדין משמעתי.
- 12. משך זמן הבחינה מצויין בראש השאלון. עם הודעת המשגיח/ה כי תם הזמן, על הנבחן להפסיק את הבחינה, למסור את המחברת עם השאלון ולצאת מאולם הבחינה. מחברת שלא נמסרה בתום ההודעה לא תיבדק.
- 13. אחזקת מכשיר טלפון סלולרי (אפילו סגור) ברשות הנבחן, מביאו מיידיית לפסילת הבחינה.

- 1. עליך להבחן בחדר בו הנך רשום.
- 2. הנח ליד המשגיח בבחינה את חפציו האישיים כגון: תיקים, ספרים, מחברות, מכשירים סלולריים, קלמרים וכו'.
- 3. אסור להחזיק בהישג יד חומר הקשור לבחינה/לקורס אלא אם הותר הדבר בכתב על ידי המרצה ורק בהתאם למותר.
- 4. מסור המשגיח/ה על הבחינה תעודת זהות וכרטיס נבחן חתום ותקף לסמסטר בו מתקיימת הבחינה.
- 5. **היציאה לשירותים במהלך הבחינה אסורה בהחלט.** נשים בהריון ונבחנים באישור מתאים רשאים לבקש מהמשגיח/ה לצאת. היציאה בליווי המשגיח/ה ובהתאם לנוהלי האוניברסיטה.
- 6. נבחן היוצא ללא רשות מחברתו תפסל ותועבר לועדת משמעת.
- 7. יש להישמע להוראות המשגיח/ה. אין לעזוב את חדר הבחינה ללא קבלת רשות. חל איסור מוחלט לפנות לנבחנים אחרים בכל עניין ודבר. **בכל עניין פנה למשגיח/ה.**
- 8. בתחילת הבחינה מלא את פרטיך האישיים ע"ג המחברת. תלמיד שקיבל לידי שאלון ואין ברצונו להיבחן, חייב להמתין 1/2 שעה בכיתה מתחילת

בהצלחה!

ועדת המשמעת מזהירה!
נבחן שיימצאו ברשותו חומרי עזר
אסורים או ייתפס בהעתקה,
ייענש בחומרה עד כדי
הרחקתו מהאוניברסיטה.

שנה"ל א"ג סמסטר א מועד ב
 מס' קורס 01 110 99
 מחלקה משפ"ט תאריך 4/4
 המרצה ג'רל' אונן מ"ס
 מבחן חלק (אם הבחינה בשני חלקים)

הוראות לנבחן בנושא סריקה:
 אין לכתוב במחברת בעפרון. יש לכתוב בעט בצבע כחול כהה או שחור בלבד. אין להשתמש בנוזל מחיקה (טיפקס). אין לכתוב בשוליים משני צידי הדף. מחברת בכתב מרושל משפיעה על תוצאות הסריקה.

שם לכו! השוליים יחתכו לפני הסריקה. לכן, חל איסור מוחלט

$$30 + 64 = 94$$

! 21

ק"י 8

1. בפסק דין McMahon מקרה שאישה שנכוותה כתוצאה מקפה חם שנשפך עליה בזמן שהייתה באוטו והעבירה את הקפה מכוס לכוס האישה תבעה את יצרנית מכונות הקפה שאפשרה לייצר במכונות שלה קפה בטמפרטורה גבוהה (81.6 מעלות לפי עובדות המקרה) היא טענה שהיצרנית התרשלה בכך והייתה צריכה להגביל את הטמפרטורה.

השופט איסטרבוק שהוא אחד מחסידי התיאוריה הכלכלית של המשפט שטוענת שאחת ממטרות דיני הנזיקין היא להביא צמצום העלות הכוללת של התאונה המורכבת מ-3 אלמנטים:

1 עלות הנזק עצמו

2 עלות מניעת הנזק / הקטנת הנזק - עלותם של אמצעי הזהירות

הי-ס קרני

ה

3 הוצאות מנהלתיות בגין התביעה המשפטית.

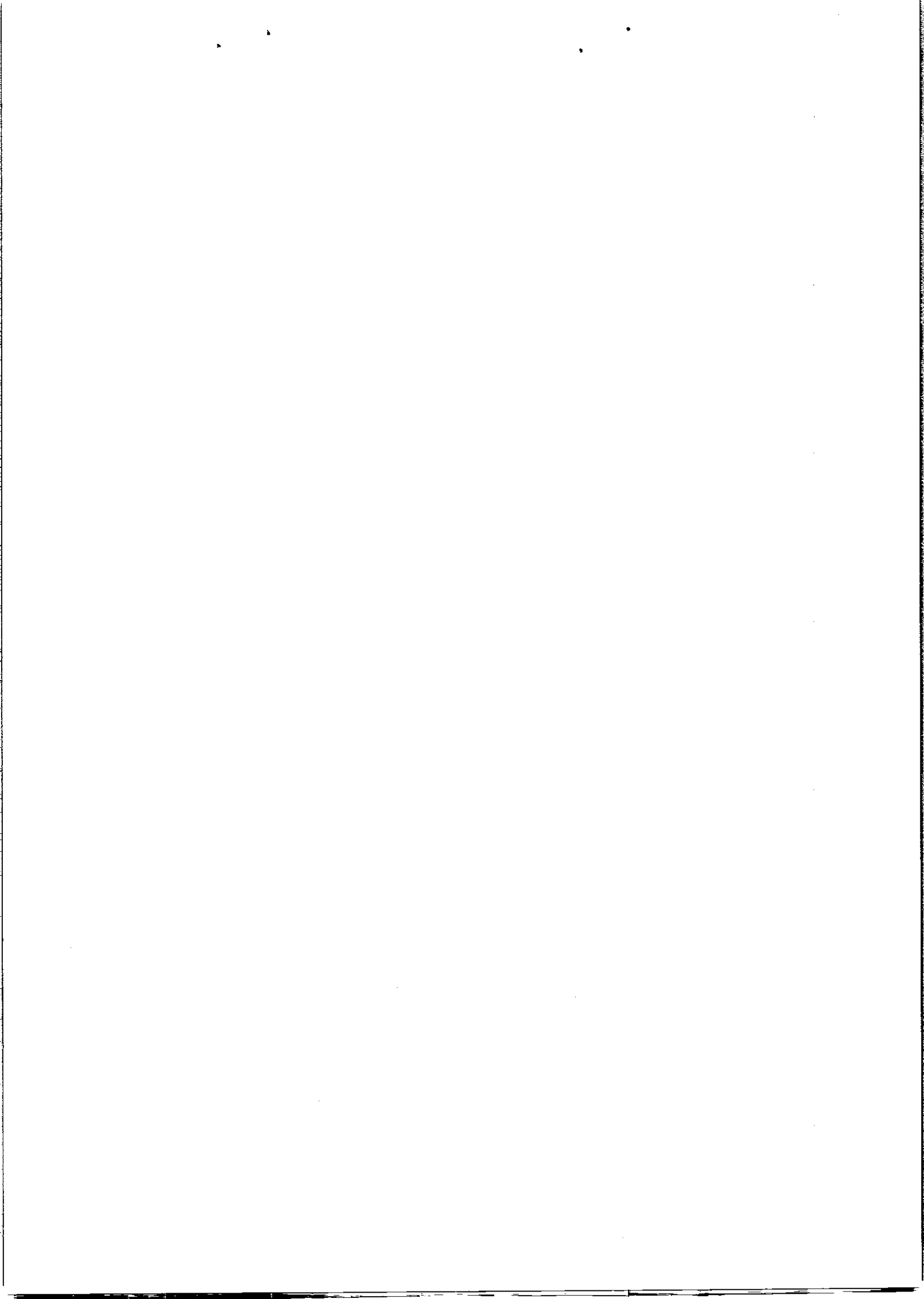
השופט בעצם משתמש בנוסחת לרנד הנד האומרת כך: שאם עלות אמצעי הזהירות נמוכה מתוחלת הנזק אזי המזיק חייב לנקוט בהם ואם לא השקיע את אמצעי הזהירות הללו הרי ייחשב כרשלן. אם ה- p סקטן מה- p והמזיק לא נקט בהם הוא רשלן. = עלות אמצעי הזהירות p = ההסתברות להתרחשות לנזק L = עלות הנזק. זו נוסחת לרנד הבסיסית. לאחר מכן היא עברה שינוי קל המתאים אותה למציאות החיים המודרניים שבהם אין רק אמצעי זהירות אחד אפשרי אלא כמה ולכן עברו לשיטה של חישוב על פי "החלה מדורגת" שאומר שאם העלות השולית של אמצעי הזהירות נמוכה מהתועלת השולית אזי המזיק היה חייב לנקוט בה. (בעצם זה אומר שאם יש אמצעי זהירות שלא רק שהוא לא עולה יותר מה שהתאונה עלתה אלא הוא מוריד את עלות התאונה הכוללת המזיק חייב לנקוט בו).

יישום של הנוסחה על מקרה של מקמרון - איסטבורק אומר שעל מנת לדעת אם החברה רשלנית אנחנו קודם כל צריכים לדעת מה התועלת של קפה חם ומה העלות של תוחלת הנזק שייגרם כתוצאה מקפה חם ומה ההסתברות לתאונה כתוצאה מקפה חם האם זה נדיר או שכיח. עלות אמצעי הזהירות - סוג עלות ראשון הוא הפגיעה בערך הציבורי של פגיעה בהנאה של כל ציבור שותי הקפה כי הרי קפה לא חם הוא פחות טעים ומאבד מהאפקט של הארומה שלו. ניתן לראות שהביאו עדות של ג'ק שאומר שהוא אוהב את הקפה שלו חם. עלות נוספת שיש להתחשב בה הוא מה העלות של החלפת המכונות במכונות חדשות שמוגבלות. ומה עלות של יצירת מכונות עם הגבלה מן הסתם יותר יקר לייצר אותם. (יש לשים לב שכמות המכונות לייצור קפה היא מאוד גדולה ולא מדובר בהחלפה של המכונה הספציפית כמו כן העלות של הערך הציבורי של ההנאה מהקפה גם היא לא מדוברת בהשוואה פרטנית של אדם אחד אלא של כלל ציבור שותי הקפה) ההסתברות לתאונה - במקרה דנן השופט אומר שלא ידוע לנו מה ההסתברות לתאונה כתוצאה מקפה חם והאם זה דבר נדיר או שכיח כמובן שיש לזה השפעה משמעותית על עלות תוחלת הנזק - אם התאונה זה דבר נדיר זה מוריד את העלות של אמצעי הזהירות הנדרשים ולחלופין אם היא שכיחה זה מחייב לנקוט בסטנדרט זהירות גבוהה ואולי יצדיק את הגבלת הטמפ' במכונה עלות הנזק - עלות הנזק שיכול להיגרם כתוצאה משפיכת קפה חם (כווית/ נכות וכו'). (ההסתברות כפול עלות הנזק הם אלו שיביאו לחישוב של העלות הכוללת של התאונה ולפי זה ייקבע מה סטנדרט הזהירות הנדרש מן המזיק על מנת לא להיחשב רשלן).

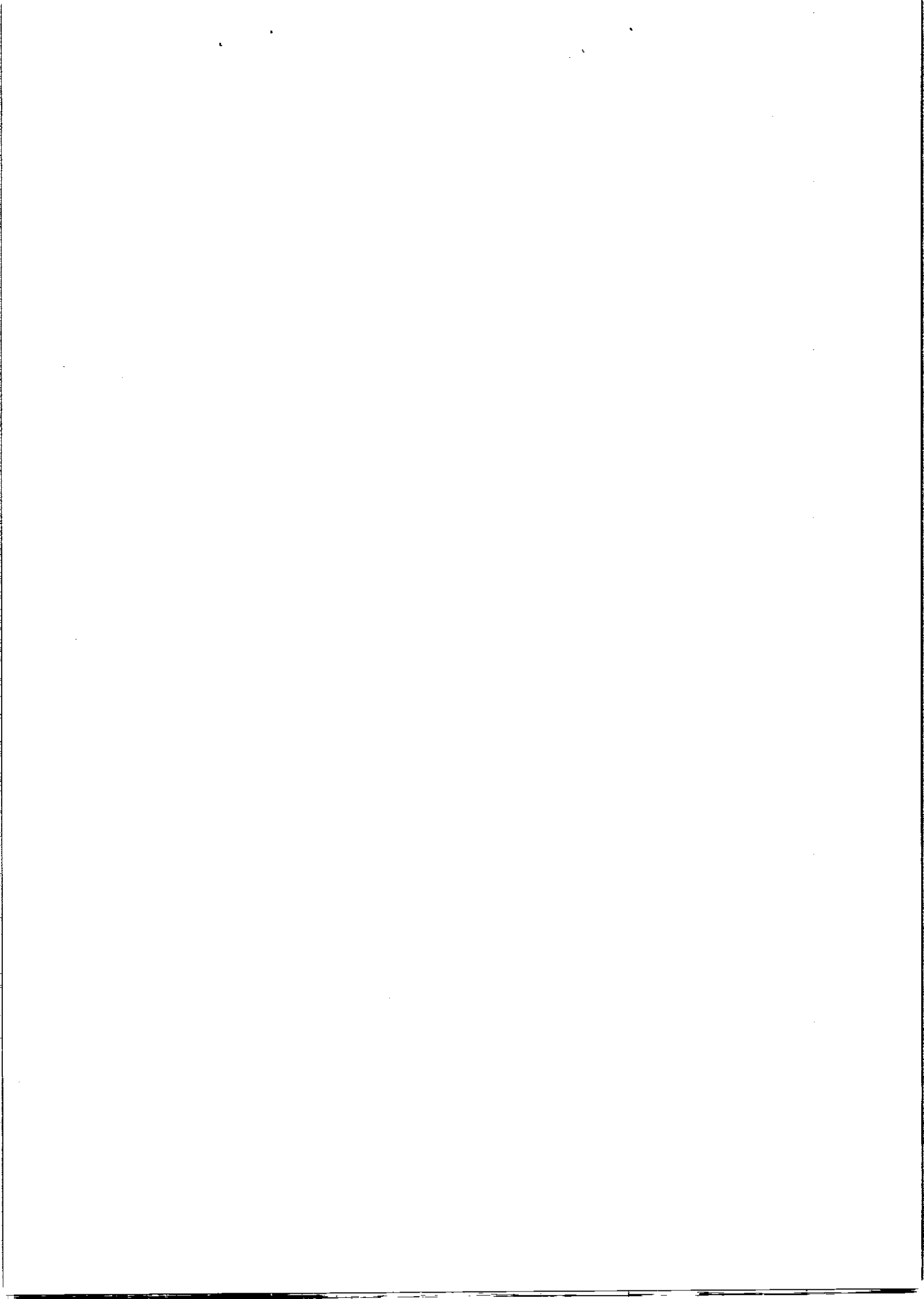
ב. על מנת לזכות בתביעה. התובעת הייתה צריכה להביא נתונים שעל פיהם יהיה ניתן לחשב את הקרטריונים המוזכרים לעיל. 1. מה ההסתברות לתאונה כתוצאה מקפה חם "אנחנו לא יודעים האם פגיעות מקפה חם הם נדירות או שכיחות". 2. מה בעצם העלות של הנמכת הטמפ' כלפי ציבור השותים. ואולי להביא מידע כלשהוא או מחקר מסוים שמראה מה באמת הרווח שנוצר כתוצאה מקפה חם. אולי גם קפה בטמפרטורה יותר נמוכה יהיה בסדר הרי רוב האנשים לא שותים את הקפה איך שהוא יוצא מהמכונה ומחכים שיתקרר. 3. לדעתי אם הייתה מביאה הוכחה שקיימת טכנולוגיה שיכולות לייצר את אותו הנאה מהקפה אבל בטמפ' נמוכה ובכך גם לא להפסיד את ההנאה וגם לא לייצור נזק אולי השופט היה מחליט שהחברה כן צריכה לנקוט באמצעי זה כול עוד העלות של הטכנולוגיה היא לא מאוד גבוה.

הש"ל
3-2
הקצה
למזכיר
הש"ל

ה

ג. אם בית המשפט ייתן פסק דין כנגד חברת הקפה יכולות להיות לכך מספר משמעותיות בהקשר הכלל חברתי והרווחה המצרפית / עלות מצרפית לחברה בכללותה. 1 במקרה שהחברה תימצא אשמה. לא רק החברה הספציפית תצטרך לשנות את אמצעי הזהירות שהיא נוקטת אלא כל חברת קפה שמייצרת מכונות או מגישה קפה תצטרך לשנות את אמצעי הזהירות שהיא נוקטת בהם. וזאת מכיוון שבית המשפט קבע סטנדרט התנהגות וכל חברה שלא תעמוד בו תימצא כרשלנית ועל כן תחוב בפיצויים כלפי ניזוק שהתרשלה כלפיו בהקשר של הקפה החם. צריך לשים לב שלפי הגישה הכלכלית המטרה היא להוריד את העלות המצרפית ולכן בית המשפט צריך לקחת בחשבון את ההשפעות שיש לכך על כל החברה כולה ולא רק כלפי חברה מסויימת. במספר פסקי דין ניתן היה לראות שהפסיקה נותנת משקל לחשיבות של ההחלטה שלה לא רק כלפי הניזוק הספציפי אלא איך זה ישפיע על כלל החברה. בפס"ד לוי העלה את זה בנושא אחר לגמרי של אחריות המדינה אבל אחד השיקולים שלו היה שלא להפוך את המדינה למבטח מישנה גם אם במקרה מסוים מוצדק להטיל אחריות הרי שבאופן כללי ההשפעה היא בעייתית. גם במקרה הזה של הקפה ההחלטה יכולה לשנות את כל דרך חישוב הסיכונים ושקילת אמצעי הזהירות מחדש אצל כל החברות. על פי הגישה הכלכלית המטרה היא לגרום לכול מזיק ללהפנים את העלות של ההחצנות שלו ולכן במקרה דנן כל היצרניות יקחו בחשבון עכשיו את העלות של הנזק שהם מייצרות. 2 דרך שניה שזה יכול להשפיע על כל החברות שהם ימשיכו לייצר את הקפה בטמפ' הגבוהה אבל יעלו את המחיר ובכך יכסו את עצמם מפני התביעות הנזיקיות שיבאו. דרך זאת מתאפשרת מכיוון שדיני הנזיקין לא אוסרים על ביצוע פעולות אלא נותנים למזיק אפשרות להמשיך להזיק אך הוא צריך לדעת שבצד זה יש עלות מסוימת והיא פיצוי על הנזק. 3 אם בית המשפט יטיל אחריות על חברות הקפה למרות שלפי הנוסחה של לרנד הנד הן יוצאות לא אשמות אזי זה יביא לתוצאה לא יעילה כלכלית וייגרום להרתעת יתר של המזיקים והם ישתמשו באמצעי זהירות מעבר למה שמצופה מהם וזה לא יעיל כלכלית. כמו כן הגישה הכלכלית היום במשפט וזה נאמר בפס"ד צבי נ' קרול שאנחנו כחברה לא יכולים ולא רוצים לשאוף לחיות בעולם ללא נזקים כי יש לזה עלות שהיא לא סבירה ולא ניתנת לביצוע וידרוש מכול אדם אמצעי זהירות שיכולים מאוד להיות גבוהים. ולכן גם במקרה של הקפה יכול להיות שצריך לקחת בחשבון שיהיו מספר תאונות ועדין ניתן לחיות עם זה אל מול הנזק שהקטנת הטמפ' דורשת. 4 תמריץ שלילי לקבוצת הניזוקים (שותי הקפה). מכיוון שבסיטואציה של שותי הקפה יכול להיות ונראה סביר שהניזוקים הם מונעי הנזק הזול ביותר הם אלו שיצטרכו לשאת באמצעי הזהירות משיקולים של יעילות מצרפית ולכן לא יהיה יעיל וכלכלי להטיל אחריות על החברות. לפי הגישה של קלברדי והרשדוף שאומרת שצריך להחיל משטר של אחריות מוחלטת על מונע הנזק הטוב / הזול ביותר ולכן במקרה דנן הניזוקים צריכים לשאת באחריות ולנזק ותוצאה הפוכה תביא לתמריץ שלילי לניזוקים. 5 החלטה של בית המשפט להטיל אחריות על החברות עומדת בניגוד למחשבה הסבירה שכשיש "סיכון טבעי" (שמעלה ברק בועקנין) הניזוק הוא זה שצריך לשאת ברוב הנזק אלא אם כן יש התרשלות חמורה ומכיוון שהחברות יודעות שזה סיכון טבעי (כוויה מקפה חם) הם לוקחות בחשבון בתחשיבים של עלות/תועלת שברוב המקרים יהיה חייב בנזק ולכן שוב זה יביא לנקיטת אמצעי זהירות שיכול שיחשבו גבוהים מהמקובל ושוב יביא לתוצאה לא יעילה

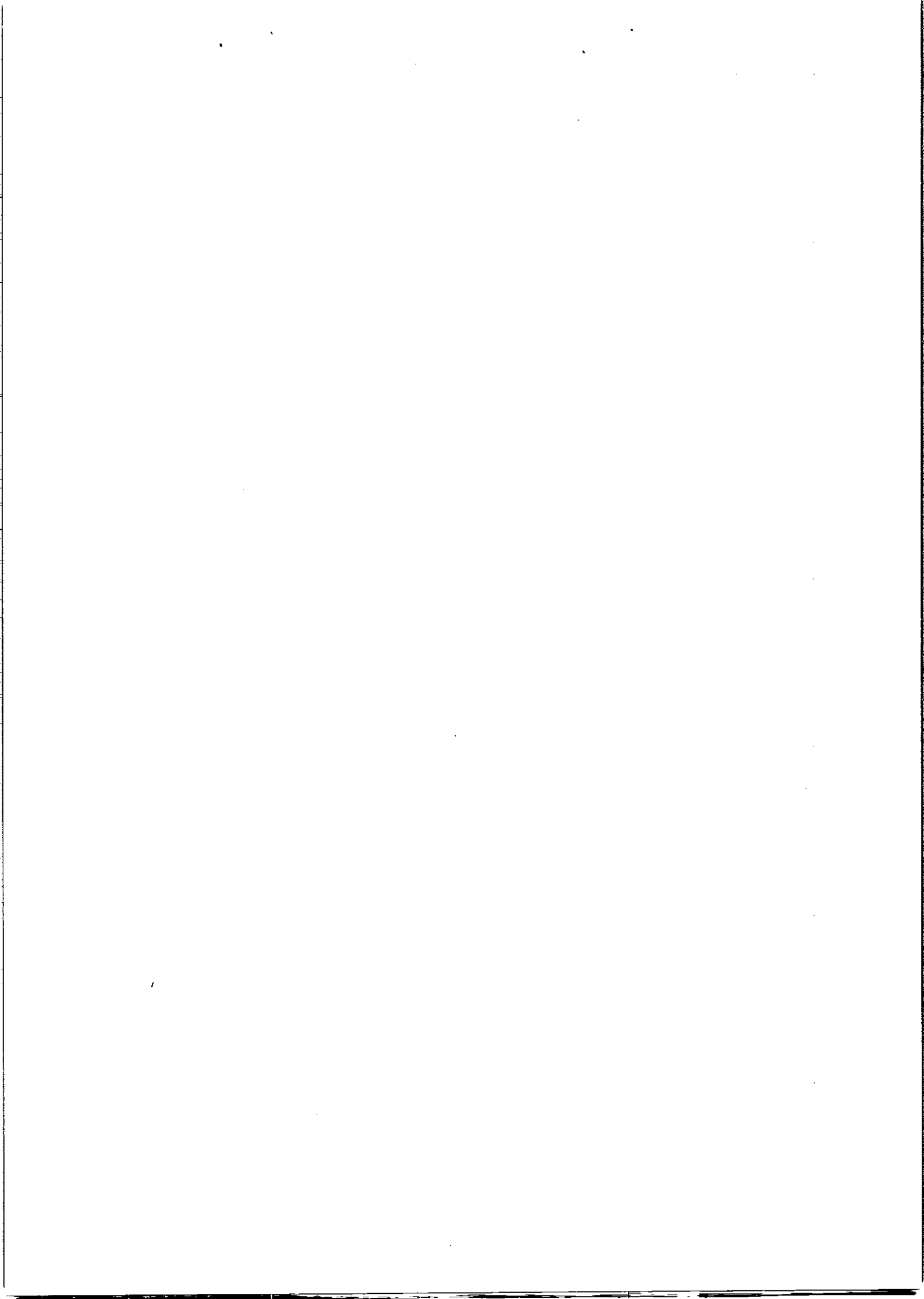
במקרה של שוקי עולות מספר אפשרויות תביעה מול מספר גורמים. הגורמים הם: חברת הביטוח שלן אם יצליח להוכיח שהמקרה נכנס להגדרת הפלת"ד חברת חוצה ישראל כמפעילת הכביש והגשר (לא מצויין שהקרקע בבעלותה) מוטי הסטאז'ר שטיפל לא כמו שצריך ירון הרופא האחראי עליו מנהל המחלקה של מוטי וירון שלא מינה אחראי פורמלי (אולי גם קיים לו אחריות שילוחית כמנהל שלהם למרות שיש בעיה להגדיר אותו המעסיק) בית החולים אחריות שילוחית על הצוות ואחריות ישירה שלא קבעו נהלים ולא בדקו אותם וכן הפרת חובה חקוקה המוטל על הבית חולים מדינת ישראל/משרד הבריאות כמפקחת על בתי החולים אולי אף אחריות ישירה אם יתברר שלא קבעה כללים מספיק טובים (אך טענה זו בעייתי משיקולים של שיקול דעת רחב שנדון בפסיקה) ועולות מספר שאלות על מה החוק מאפשר לשוקי לתבוע. 1. האם המקרה נכנס להגדרת תאונת דרכים על פי הפלת"ד קיימת בעיה מכיוון שהמקרה נגרם כתוצאה מגוש בטון 2 אם כן האם יכול לתבוע את כל הנזק על פי הפלת"ד או רק הנזק הגופני 3 האם החברת ביטוח יכולה לחזור בתביעה לשיפוי לבית החולים והרופא והמדינה 4 האם לשוקי יש אשם תורם שנהג בגשם ביום חורפי במיוחד לאם המקרה לא נחשב כתאונה לפי הפלת"ד האם קיימת עילה ברשלנות / הפח"ח על פי פקודת הנזיקין 6 מה אחריותו של כל אחד מהמעולים והאם יש בעיה של קש, עובדתי לתוצאות בעקבות הפח"ח/רשלנות של הרופא או האם המעוולים חייבים ביחד ולחוד 7 מי הבעלים של הקרקע והאם החברה והוא גם בעלים של הגשר או לא

1. האם המקרה נכנס להגדרת תאונת דרכים לפי הגדרתה בפלת"ד בפסיקה בפס"ד בעיזבון בראשי נדון מקרה שבו אבן עפה כתוצאה מעבודות שנעשה בצד הדרך וגרמה לנזק. האם זה נכנס לתאונת דרכים? ובית המשפט בדיון נוסף החליט שזה מרחיב יתר על המידה את הגדרת תאונת דרכים ועל פי המבחנים של שכל הישר ומבחן הסיכון – שבודק האם המקרה נכנס לתוך מרחב הסיכון שאותו המחוקק ביקש למנוע. בית המשפט החליט שלא ייחשב כחלק מהפלת"ד. במקרה של שוקי העובדות הם שונות מכיוון שהוא התהפך כתוצאה מנפילת הגוש בטון על הרכב ולא מנזק ישיר של האבן. ולכן כנראה שיגדירו את המקרה כנכנס לחוק הפלת"ד ושוקי יוכל לתבוע את חברת הביטוח שלו על נזקי הגוף שקרו לו מנגד יכולה לטעון חברת הביטוח שזה עדין לא עולה עם מבחן הסיכון / השכל הישר וכי לא נראה כי לכך התכוון החוק שביקש להגדיר תאונת דרכים. (מבחן הזירה נקבע בפסיקה כמבחן לא טוב ולכן לא מרבים להשתמש בו). על מנת להיכנס בגדר תאונת דרכים צריך לענות על הקריטריונים שלה וכאן אכן נראה שזה שימוש ברכב מנועי לצורך תחבורה והמקרה לא נופל לאחת מהחזקות הממעטות של הטענה ופריקה / נעשה במתכוון. (יש לציין שהפלת"ד לא מכליל בהגדרת נזק גם נזק רכושי ולכן את הנזק הרכושי יתבע בנפרד על פי פקודת הנזיקין). ולכן אם אכן המקרה נכנס להגדרת הפלת"ד שוקי יכול לתבוע את נזק הגוף מחברת הביטוח. חברת הביטוח תנסה לטעון שמגיע לה שיפוי על הנזק שנגרם לשוקי מהבית חולים וכי לא ייתכן שהיא תשלם על כל הנזק הרי הרופא התרשל והיא לא אחראית על הנזקים שהוא גרם וכי מבחינת שיקולים של הרתעה יעילה וצדק מתקן צריך להיות מצב שאם בעל מקצוע מתרשל כלפי הניזוק הוא צריך להפנים את העלויות שהמעשה שלו גרם. ולכן הרופא והבי"ח יהיו חייבים לפצות אותה על הנזק שהם גרמו (הארכת תקופת האישפוז ל 3 חודשיים נוספים וגם על הכאב והסבל שהם פיצו את שוקי) אך בפס"ד טורם נקבע שעיקרון ייחוד העילה שמטרתו לייחד את התביעה רק לפי פלת"ד ולא לתת לגורם האשם שיקול בתביעות על פי הפלת"ד שהמטרה שחל בהם הוא אחריות מוחלטת. ונקבע שם שמי שלא חייב לפי חוק הפלת"ד לא תהיה אפשרות לתביעת חזרה כלפיו. ולכן חברת הביטוח תשלם את כל הנזק למרות הרשלנות של הרופא. למרות הפגיעה בהרתעה בית המשפט החליט שיעקרון הסוציאלי של הפלת"ד (לתת לכול נפגע פיצוי ושיהיה כמה שיותר מהר) גובר במקרה הזה על הרצון להרתיע רופאים. כמובן שמתקיים קשר סיבתי בין התאונה לנזק וכן הראינו שמבחן הסיכון גם יכול לתת מענה חיובי לטענה.

ק"ק
ז'אג'ג
בע"ל
הנזק
זמן כס'
הנזק
אג'ג
השאלה
ההחלטה
על
ע"פ
הנזק

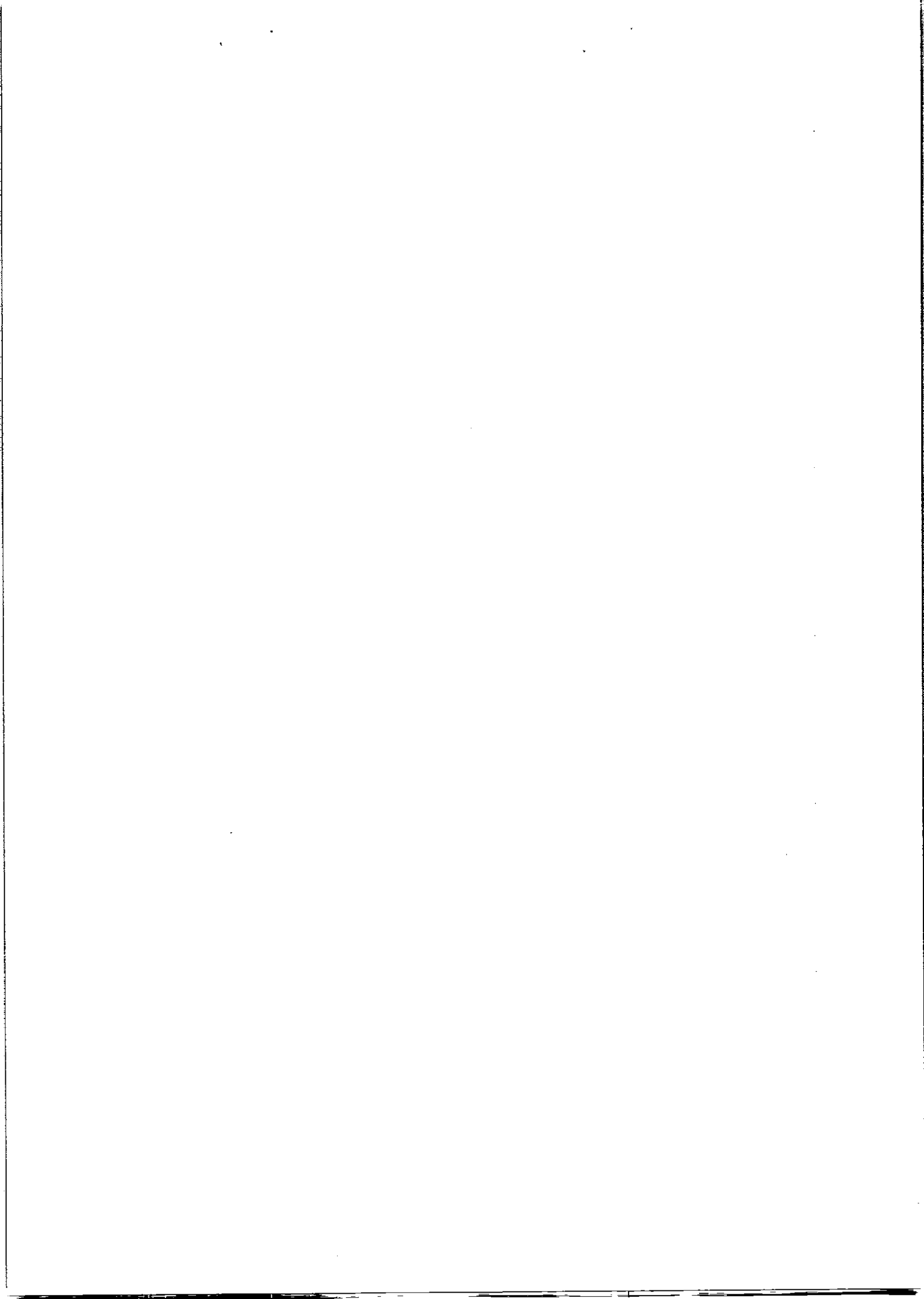
השאלה
הנזק
על
הנזק
על

אם בית המשפט יחליט שמקרה זה לא נכנס בהגדרתו כתאונת דרכים אזי שוקי יכול לתבוע לפי פקודת הנזיקין את חברת חוצה ישראל (אני יוצא מתוך נקודת הנחה שהגשר שייך לחברת חוצה ישראל ולא לגורם שלישי והיא אחראית גם על הבניה שלו מכיוון שלא מצוין מי היא חברת הבניה

וכו'). קיימות 2 עוולות מסגרת בפקנ"ז והן הפרת חובה חקוקה ורשלנות. לגבי הפרת חובה חקוקה לא נתון לנו על קיום של חוק ותקנות ספציפים אך צריך לבנות גשר אך סביר להניח שאלו קיימות ואם יתברר שהחברה לא עמדה בדרישות אזי היא חייבת כלפי שוקי גם בהפח"ח. צריך לציין שהוא חייב לעמוד ב-6 התנאים והם שקיים חוק שהחברה הפרה אותו שהחוק לטובתו (בנסיבות העניין סביר להניח שהחוק נועד למנוע נזק כתוצאה מהתמוטטות גשר וגם נפילת חלק ממנו גם אם הנזק נגרם מהתהפכות המשאית ולא באופן ישיר מהאבן). והנזק הוא הנזק שהחוק התכוון למנוע (לעניות דעי גם נזק גוף וגם נזק רכושי נכנסים לתוך הגדרת הנזק שהחוק ניסה למנוע) וקיים קשר סיבתי עובדתי (מבחן האילמלא – אם כי עלולה לעלות השאלה האם על כל הנזק או רק על הנזק שנגרם מהתאונה ולא מההתרשלות של הרופאים אך בסוגיה של הקשר הסיבתי ארחיב בעוולת הרשלנות) ומשפטי (מבחן הסיכון). ולא נראה שהחוק התכוון למנוע תרופה פיצויים בגין הנזק.

לגבי עוולת הרשלנות סעיפים 35 ו-36 שוקי צריך לעמוד בכמה תנאים שהוסברו ונקבעו בפסיקה בפסק דין ועקנין על יד השופט ברק. 1 חובת זהירות מושגית- נבדקת השאלה האם קטגורית המזיקים חייבת בחובת זהירות כלפי קטגורית הניזוקים. ובמקרה דן האם חברה שמפעילה כביש/בעלת הנכס בבעלותה צריכה לצפות נזק שעלול להיגרם כלפי הנמצאים בשטחה ונוסעים בו. מענה לשאלה זו נראה מובן מאליו ואכן קטגוריות המזיקים תהיה חייבת חובת זהירות ואין שום טעם הנראה סביר לתת להם חסינות משפטית וגם בפס"ד ועקנין נקבע שבעל הקרקע חייב כלפי השוהים בו גם אם הוא לא מחזיק בו בפועל. 2 חובת זהירות קונקרטי – האם במקרה הספציפי של חברת חוצה ישראל היא יכולה לצפות נזק שייגרם לשוקי. בנסיבות העניין לא נראית סיבה מוצדקת שלא תהיה חובת זהירות קונקרטית. אציין כי פרופ' פרוט טוען כי הבחינה של חובת זהירות קונקרטית היא מיותרת ואפשר להסתפק בבדיקה דו שלבית של חובת זהירות מושגית והתרשלות. הסיבה לכך היא שלא ניתן לראות אפשרות שבה תהיה התרשלות ולא תהיה צפיות שמחייבת חובת זהירות קונקרטית. אם הנזק הוא לא צפוי אז בית המשפט לא יקבע סטנדרט זהירות גבוה או בכלל לא יהיה סטנדרט זהירות וגם מבחינה כלכלית נזק לא צפוי ההסתברות להתרחשותו היא אפסית ולכן קשה לחשוב על מקרה שתהיה התרשלות ולא חובת זהירות קונקרטית. 2 חובת זהירות הנ"ל נבחנות על ידי מבחן הצפיות הטכני (האם ניתן) והנורמטיבי (האם צריך) וקובעים האם צריכה להתקיים חובת זהירות. אציין שהעובדה שקיימת חובת זהירות היא לא בטוחה לכך שקיימת עילת תביעה ברשלנות צריך להוכיח גם אשם והפרת הסטנדרט המצופה מאותו נתבע. 3 התרשלות – נקבעת על ידי בית המשפט על ידי 2 מבחנים עיקריים וניתן גם להשתמש בתאוריה של קלברזי (הטוענת להטיל אחריות מוחלטת על מונע הנזק הטוב ביותר) המבחן הראשון – הוא מבחן האשם שבו בית המשפט קובע את סטנדרט ההתנהגות של האדם הסביר ואם נתבע לא עמד בו הרי הוא הפר את חובת זהירות המוטלת עליו. בתי המשפט נעזרים במומחים בנורמות מקובלות במבחן ההגיון ובשכל הישר להחליט האם הנתבע התנהג כאדם הסביר או לא. בפס"ד חמד נקבע שמסתכלים על המזיק לא כאדם הסביר אלא בהתאם למקצועו או לנסיבות הקשורות לאירוע ולכן במקרה דן אנחנו נבדוק את החברה בתור, חברת הבניה/המפעילה ומתחזקת הסבירה. כמו כן גם קיומו של חוק או תקנה יכול להוות סטנדרט זהירות מצופה. אך יש להדגיש כי בית המשפט לא מחויב לכך ויכול לקבוע רף יותר גבוה כמו שנקבע בפס"ד עגור-תקנה/חוק וקליפורד – נורמה מקובלת. במקרה דן חברת חוצה ישראל התרשלה בכך שלא בנתה את הגשר כמו שצריך ומנסיבות העניין סביר להניח שלא נקטה באמצעים הנדרשים. לגבי האפשרות השנייה של קביעת סטנדרט ההתנהגות על פי מבחן לרנד הנד – לא נתון לנו הנתונים של העליות אך ניתן להניח שאם החברה לא השקיעה מספיק כסף והגשר התפרק היא התרשלה. גם אם לא בנתה מהחומרים הנכונים וכו' הסיכוי לתאונה הוא גבוה ויכול לגרום לנזק רב כגון מוות או תאונה גדולה ולכן היה צפוי גם מבחינה כלכלית שהיא תשקיע יותר ככול הנראה. דרך נוספת שהציע קלברזי על פי הגישה הכלכלית היא לחייב את מונע הנזק הטוב ביותר ובמקרה דן זו החברה כי היא יכולה למנוע אותו בכך שתבנה גשר כמו שצריך. והנהגה לא יכולה למנוע את התאונה חוץ מהאפשרות שפשוט לא לסוע בכביש וזה נראה דרך מניעה לא כלכלית ולא סבירה. מנגד יכולה לטעון החברה שזה יום גשם חריג וחורפי במיוחד והגשר לא היה מתפרק ונפול חלק ממנו על הנהג אם זה היה סתם יום גשם רגיל ואכן בחוק סעיף 64 (1) נותן פטור במקרים של מפגע טבע חריג. אך לא בטוח שזה המקרה. ואם אכן זה המקרה אז גם לא קיימת צפיות לנזק בנסיבות המיוחדת והחברה לא התרשלה.

5

4 קש"ס עובדתי - בודק האם היה האשם הסיבה "בלעדיו אין" לנזק. נבחן על ידי מבחן האילמלא ומחייב מעבר ל-50% שהנזק נגרם בעקבות הפרת חובת הזהירות. ובמקרה דן האם אילמלא התרשלה חברת חוצה ישראל לא היה נגרם נזק לשוקי. פה יכולה לקום בעיה מכיוון שהנזק נגרם גם כתוצאה מהתרשלות הרופאים וגם מהתרשלות החברה ולכן היא תטען שהנזק לא נגרם ממנה אך בעובדות המקרה מצויין במפורש שהנזק הראשוני כתוצאה מהגשר גרם ל-3 חודשים החלמה ואילו רק הנזק השני הוסיף 3 חודשים נוספים ולכן ניתן לראות מעוולים בנפרד שגרמו לנזק שניתן לחלוקה ולכן אפשר לראות שמבחן האילמלא מביא לתוצאה ששלושת החודשיים הראשונים נגרמו כתוצאה מהתרשלות חברת חוצה ישראל. החברה תנסה לטעון שמכיוון שבית החולים הוא המזיק השני והוא בלע את זכות התביעה כלפיה ולכן לפי הלכת חננשוילי במקרים של over tacking cuse הראשון בזמן יפצה על כאב וסבל והפיצוי עד זמן התאונה השיה והמזיק השני יפצה על הנזק שגרם ועל איבוד יכולת התביעה כלפי המזיק הראשון (לעניות דעתי זוהי טענה קלושה מכיוון שהנזק ניתן לחלוקה מפורשת לפי הנתונים ולא איבד את זכות התביעה) 5קש"ס משפטי - נבחן על ידי מבחן הצפיות ונועד למיין גורמים שאין להם קשר משפטי לתביעה. שוקי יטען שהיה צפוי שאם חלק מהגשר יפול ייגרם נזק לנהגים בכביש ולכן החברה חייבת כלפיו וגם נזק רכושי הוא סביר בנסיבות העניין שמדובר ברכבים שמכילים סחורה וכו' ואילו החברה תטען שהנזק לא נגרם כתוצאה מהחלק שנפל אלא מכך שהמשאית התהפכה ולטענתה זה לא היה צפוי. (אילו הנזק היה נגרם כתוצאה מהאבן ישירות אזי היה ניתן לצפות אותו) אך הפסיקה קבעה כבר בכמה פסקי דין כמו מרצלי וועקנין ושלא חייבים לצפות את השתלשלות האירועים באופן ישיר אלא צריך לצפות את סוג הנזק שייקרה וזה אכן הנזק שהיה צפוי במקרה דן שרכב יינזק והנהג שלו וגם הרכוש שבפנים. (הפסיקה קבעה בפס"ד כיתן וולעס שגורם מתערב אם הוא צפוי לא מנתק את הצפיות והקשר סיבתי משפטי ולכן אין נפקות לעניין אם האבן או ההחלקה שלאחריה הם הגורם לנזק)

החברה מנגד תטען לכמה הגנות

1 אשם תורם - שלא היה צריך לסווע ביום חורפי במיוחד ואם היה נוסע ביום רגיל הוא לא היה מתהפך ולא היה נגרם לו נזק 2. הסתכנות מרצון- הוא נכנס לכביש תוך ידיעה שיכולות להיות סכנות ובחר מרצון חופשי היה מודע לסכנות. וויתר על הזכויות הנזיקיות שלו בכך שעשה זאת. אבל הפסיקה לא מכירה בהגנה זאת כמעט ובעיקר משום הסיבה שצריך וויתור על הזכויות הנזיקיות ובנסיבות העניין לא נראה ששוקי וויתר על התביעה באופן מוחלט וגם בפועל הוא לא היה מודע לסכנה שהגשר היה עלול להתמוטט

לפי

ואם אכן תימצא החברה כרשלנית הרי שתהיה אתראית על הנזק שנגרם לשוקי. וראוי לציין שמכיוון שמדובר בשני מעוולים שפעלו בנפרד וגרמו לנזק אחד אך לפי הנתונים ניתן לחלוקה כל אחד יחוב על פי חלקו אך אם יוחלט שהנזק לא ניתן לחלוקה הרי שהחברה ושאר הנתבעים יחובו ביחד ולחוד והחלוקה ביניהם תהיה על פי אשם יחסי בסעיף 84.

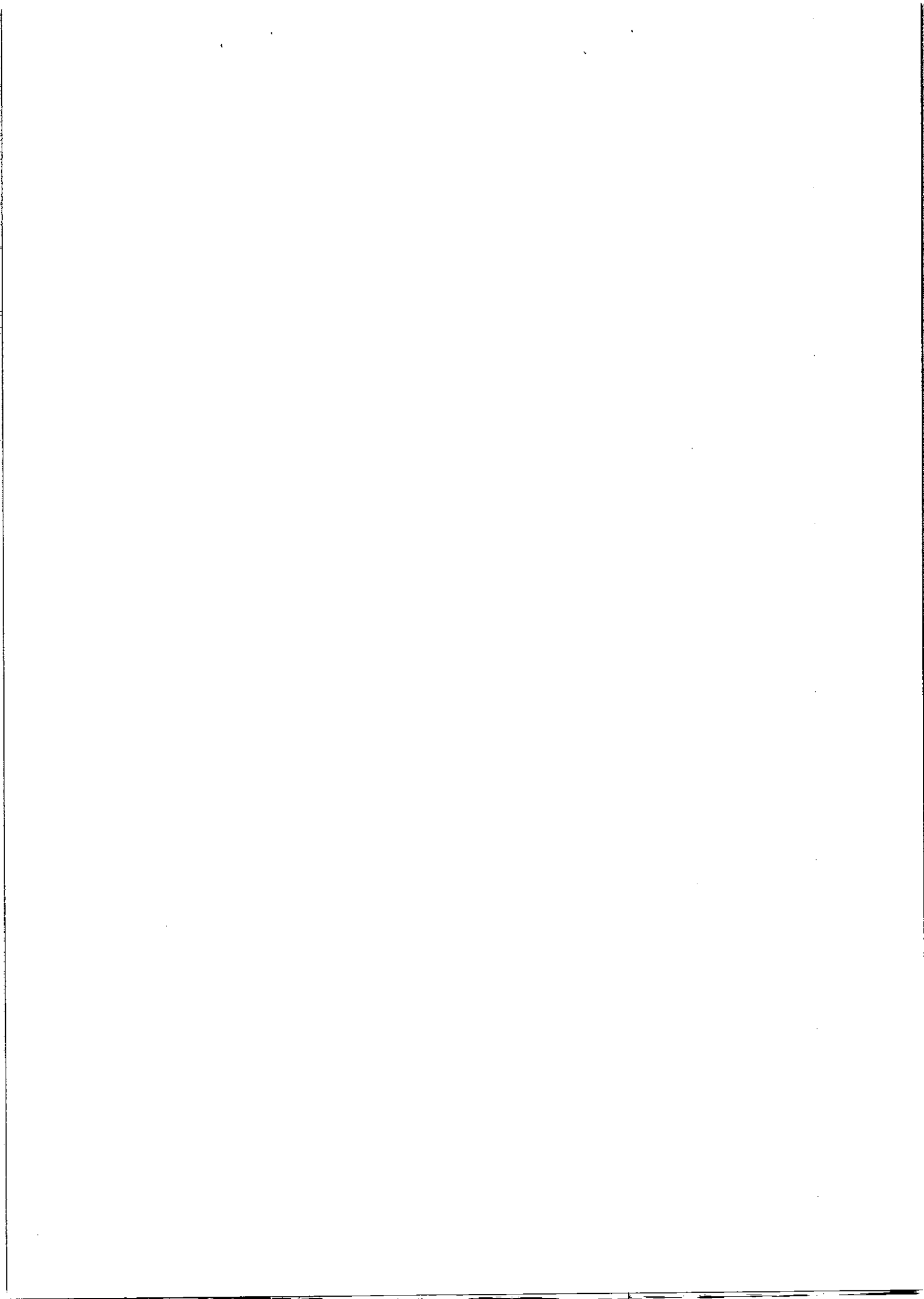
*כיוון
כיוון?*

כמו כן אם יימצא שהתביעה מתאימה לפל"ד אז הנזק גוף ייתבע כמו שהוסבר לעיל מחברת הביטוח אזי הנזק הרכושי על הריהוט ועל המשאית יכול להיתבע בנפרד לפי עוולת הרשלנות מחברת חוצה ישראל.

התביעה נגד המתמחה-שוקי יכול לתבוע את המתמחה על רשלנות(לא ביצע את הניתוח כמו שצריך ולא חיכה שיהיה איתו רופא או לא דרש זאת) וכן על הפרת חובה חקוקה (הפר את החובה שהוא רשאי לעסוק ברפואה רק בהשגחת רופא)..קיימת חובת זהירות מושגית בין קבוצת הרופאים לבין קבוצת המטופלים הסטאז'ר מוטי ייחשב לצורך העניין הרופא של שוקי וטיפול בו. חובת זהירות קונקרטית - מוטי היה יכול לצפות שאם ינתח את שוקי ללא השגחה עלול להיגרם נזק לשוקי. לגבי ההתרשלות - ניתן להשתמש בחוק ובתקנות של משרד הבריאות כסטנדרט ולקבוע שזה מה שמצופה או אפילו יותר מזה מסטאז'ר שלא יטפל ללא נוכחות רופא מורשה ומשלא עשה זאת התרשל גם לפי

*the es
at the
per sent
for off
to*

*ה
האם
האם?*

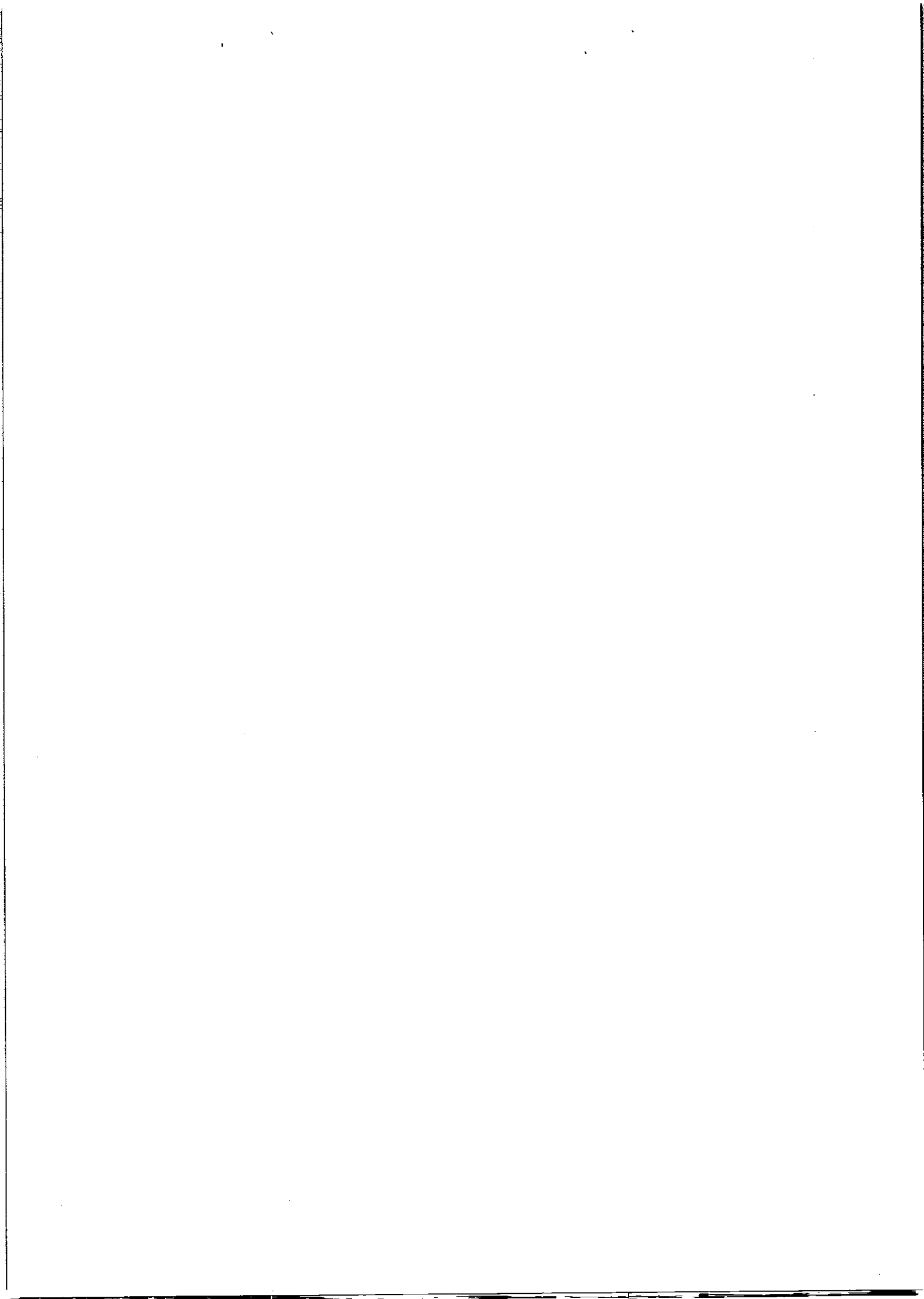
הבדיקה של לרנד הנד ניתן לראות שאמצעי הזהירות הוא בעלות שוליות נמוכה-לקרוא לרופא ובנסיבות העניין לא נראה כי אם היה מחכה מעט היה נגרם נזק חריג שלא אפשר לו לחכות לרופא (אם אכן כך הדבר אולי עלות אמצעי הזהירות - לחכות לרופא היא יקרה מאוד). וגם במקרה זה מונע הנזק הזול ביותר הוא הסטאז'ר ולא שוקי ולכן ייחוב בחובת זהירות כלפיו. קש"ס עובדתי- שנבחן לפי מבחן האילמלא כמו שהוסבר לעיל קיימת בעיה עם התוצאה של מבחן זה. מכיוון שאם מוטי לא היה מחכה לא בטוח שהנזק היה נמנע. ולא ידוע לנו מה היה קורה אם היה רופא בשטח. אפשר לבנות מציאות היפוטטית ולבדוק. לפי ברק בפס"ד ועקנין יכול להיות שהמציאות הכללית הייתה משתנה וזה מה שהיה מונע את הנזק לא דווקא מיקום הרופא בחדר ניתוח אלא האווירה שיש יותר הקפדה על המתמחים ומוטי היה נזהר יותר. במקרה דנן נשאל מה היה קורה בעולם שבו כן היה הרופא האם הניתוח היה נעשה יותר בזהירות. מבחן האילמלא לא נותן לנו תשובה של מעל 50% ולכן קיימות מספר גישות בפסיקה איך להתמודד איתו. 1 נזק ראיתי הוצעה על ידי פורת ושטיין שבעצם מרכיבים ראש נזק חדש שיהיה ניתן לתבוע בגינו ושנוי התביעה יהיה על אובדן הזכות להוכיח את התביעה דימו את זה לקוסא שחורה שכל מזיק תרם חלק באי היכולת לדעת מה יש בפנים. ולכן במקרה הזה מוטי יהיה חייב בעלות של הנזק שנגרם כתוצאה מהניתוח השני (3 חודשים אישפוז + כאב וסבל) ובמקרה דנן אם מוטי לא היה מתרשל והיה רופא נוכח בשטח היינו יודעים מה הסיבה לנזק (חוסר הרופא/סיכון טבעי של ניתוח שהתממש ואז הנזק לא נגרם בעוולה) בהקשר זה יש לציין את פס"ד נגר נ' וילנסקי. שגם שם לא ידוע האם הנזק נגרם כתוצאה מניתוח הרגיל שאין בו רשלנות או מניתוח שנגרם בגלל רשלנות. ושם נקבע להעביר את נטל ההוכחה על הרופא להוכיח שלא התרשל. 2 חשיפה לסיכון - דוקטרינה שמטילה אחריות רק על סמך החשיפה לסיכון היא מנוגדת לכללים הרגילים של דיני הנזקין בכך שהיא מטילה חובה רק על סמך זה שחשפת לסיכון גם אם הוא לא התממש. ולכן במקרה דנן גם אם הנזק היה נגרם עם רופא או בלי רופא עצם זה שמוטי ניתח בלי רופא לידו הוא חשף את שוקי לסיכון ועל כך עליו לפצותו. בפסיקה הוכר בעיקר בתחום של אובדן סיכוי החלמה בפס"ד פאתח ומקרה דנן מוטי פגע בסיכוי החלמה של שוקי והתארך זמן החלמה לחצי שנה. פגיעה באוטונומיה- הוכר בפס"ד דעקה ראש נזק חדש על סמך העובדה שהניזוק לא יודע מה גרם לנזק שלו ובגלל העמימות הסיבתית במקרה דנן שוקי לא יודע ולכן האוטונומיה שלו על הגוף נפגעה.

מבחינת הפרת חובה חקוקה-חלה על מוטי חובת מכוח הנחיות משרד הבריאות לסטאז'ר וניתן לראות שהחוק נועד להגן על שוקי לעניות דעתי ההנחיות נועדו למנוע בדיוק את התאונות האלו שקרו ותמיד יהיה פיקוח על מתמחים ועבודתם הותנתה בכך שיהיה רופא איתם. גם על מבחן הסיכון והנזק זה עונה מהסיבה שציינתי שההוראות נועדו למנוע את הסיכון שייגרם למטופלים כתוצאה מהפרת החובה. מבחן הקש"ס העובדתי של מבחן האילמלא נתקל באותם בעיות כמו שציינתי לעיל. ולגבי הקש"ס המשפטי הוא נבדק לפי מבחן הסיכון שגם אוזכר.

מוטי יטען להגנתו שראה את מוטי מבצע ניתוח כבר פעם אחת והבין שהוא יכול לעשות אותו לבד וכי הוא "מנוסה"

האחריות של ירון לא מוגדרת בחוק באופן ישיר וגם בעקבות העובדה שלא הגדירו אותו אחראי ישיר על מוטי באופן פורמלי כמו שצויין בעובדות המקרה. אבל מבחינה מעשית הוא הוכר בתור האחראי עליו ולכן תכול גם עליו אותה אחריות מושגית כלפי שוקי וזאת על בסיס האחריות שיש לרופא כלפי מטופל שהוא אחראי עליו. חובת זהירות קונקרטיית בנסיבות העניין הוא ומוטי היו אחראים על הטיפול בשוקי ולכן חלה עליו חובת זהירות והיה יכול לצפות שאם לא יהיה בניתוח עלול להיגרם נזק. ההתרשלות שלו היא בכך שלא היה נוכח בזמן הניתוח ולא בדק את מעשיו של מוטי. הקש"ס העובדתי נתקל באותה בעיה שלא בטוח אם היה נוכח במקום הנזק היה נמנע אולי היה נגרם בכול מקרה ותוך מזה שלא הוכח שמוטי עשה את הניתוח ברשלנות קיימת האפשרות שהוא עשה אותו טוב והנזק הוא נזק טבעי שעלול להיגרם. וגם הקש"ס המשפטי - ירון יטען שהיה באותו הזמן זמין ובתוך הבית חולים ואם היה מוטי נתקל בבעיה היה יכול להתקשר אליו והוא היה מגיע ולא היה יכול לצפות שמוטי לא יעשה כן ועל כן ירון יטען שלא התרשל. בית המשפט עשוי לקבוע שזה לא מספיק

החוק
H
הנזק ?
MR

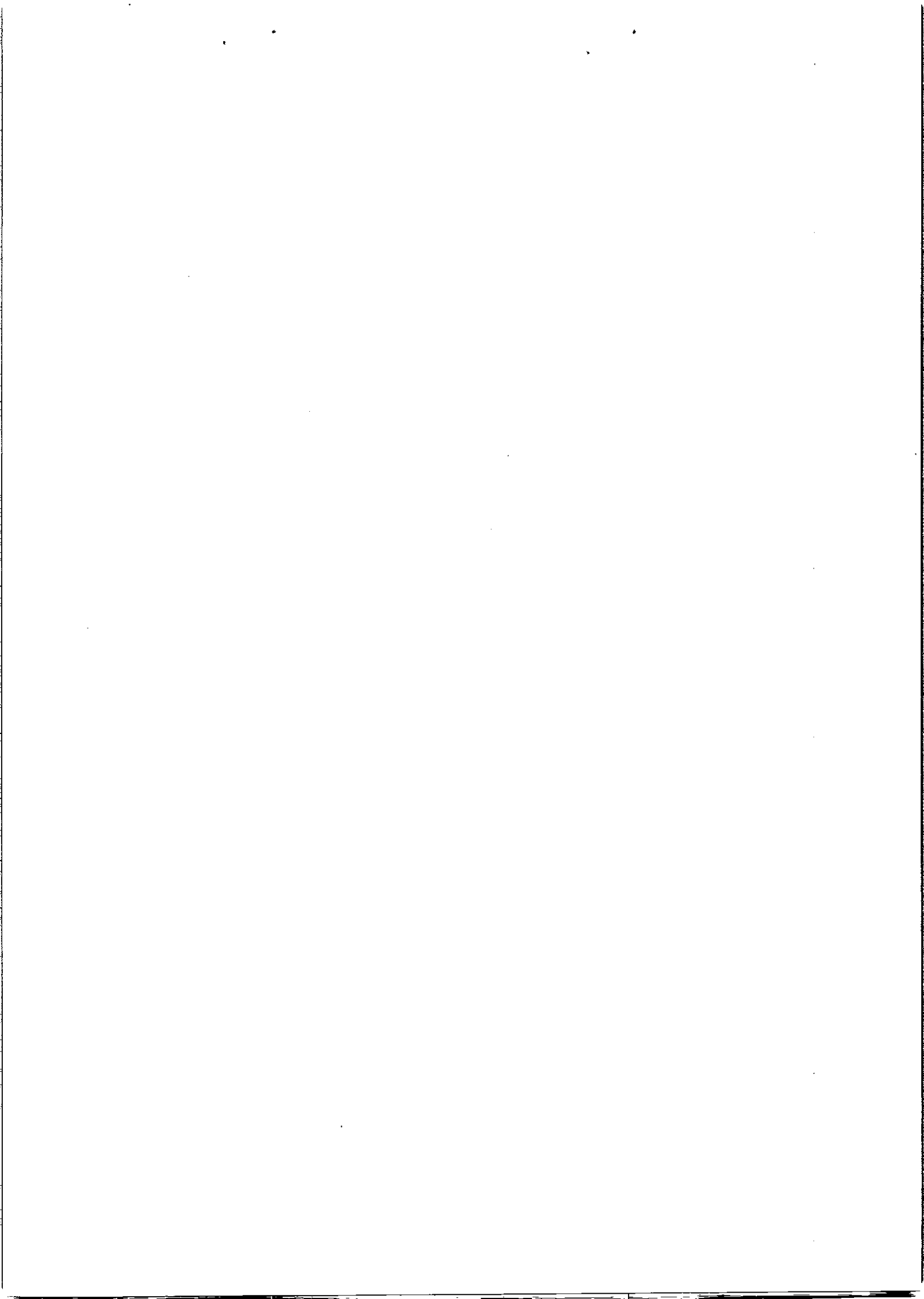
ושהוא ידע שמוטי הוא חדש בתחום ועל ירון כרופא מנוס להיות נוכח יחד איתו. ובנוסף יטען שמוטי ראה כבר ניתוח אחד והוא סומך עליו לבצע ניתוחים דומים

בית החולים אחראי אחריו ישירה ושילוחית. ישירה ברשלנות- חלה עליו אחריות מושגית כבעל הנכס וכאחראי על העובדים והמטופלים במקום וכן חובת זהירות קונקרטיית כלפי שוקי והתרשל בכך שלא עמד בעצמו בסטנדרט הצפוי בחוק ולא הקפיד לבדוק שאכן הניתוחים מבוצעים על ידי נוחכות של רופא בכיר שלא, מינה אחראי על הסטאז, לא נקבע תוכניות מסודרת למוטי להכשיר אותו, ושלא קבע את ירון כאחראי פורמלי. כמו כן בית המשפט יכול לטעון שאלו חובות מינימום והוא רשאי להציב סטנדרט זהירות גבוהה מכך על פי פס"ד עגור וקליפורד. וכן חב באחריות ישירה מכוח הפרת חובה חקוקה על כך שלא עמד בתקנות המחייבות אותו: קיום אחראי על הסטאז, לא מינה את ירון כאחראי. התנאי השני בהפרת חובה חקוקה שחוק נועד לטובת הניזוק – ככול הנראה החוק נועד להסדיר את מהלך התמחות ואת הביקורת עליה ובכך בעצם למנוע סיכונים כתוצאה מטעויות של המתחמה ולייצור מערכת בקרות ושכית החולים לא עמד בכך הוא הפר את החובה והנזק שנגרם אכן עולה בקנה אחד עם מבחן הסיכון שנקבע בפסיקה. בית החולים יטען שהחוק כלפיו רק בא להסדיר עניינים התנהלותיים וסדר ולא בא למנוע נזק שיכול להיגרם מטעות של מתמחה. אך לא כך נראה הפירוש הנכון שאליו התכוון החוק.

גם בתור אחריות שילוחית של עובד ומעביד על פי סעיף 13 לפקודת הנזיקין בית החולים ייחוב על מעשיו של העובד גם אם היו מבוצעים ברשלנות. ולכן בית החולים והרופא והמתמחה יהיו חייבים ביחד ולחוד על העוולה וחלוקת האחריות תעשה לפי אשם יחסי סעיף 84. לא עומדות לבית החולים ההגנות של הסעיף והם 1 המעשה נעשה לטובת העובד 2 נעשה במזיד 3 היה מחוייב מכוח החוק להעסיק את העובד. 3 אלה לא נראות סבירות בנסיבות העניין.

ב. אם לשוקי לא היה ביטוח חובה אזי כל התביעה שלו כנגד חברת הביטוח לא מתאפשרת מכיוון שמי שאין לו ביטוח לא זכאי לתבוע על פי הפלת"ד על פי סעיף 7 לפלת"ד. ולכן כל התביעה שלו (גם הגופנית וגם הרכושית) הייתה כנגד רשלנות החברה ונגד בית החולים ולא כנגד חברת הביטוח. צריך לציין שהפלת"ד מגביל פיצוי עד פי 3 מהשכר הממוצע ואילו אם תובעים על פי פקודת הנזיקין ניתן לתבוע על כל הנזק שנגרם על פי פס"ד שליילס. אך שוקי נהג משאית ולא סביר שמשתכר כל כך הרבה כך שזה לא ישפיע בהקשר הזה על גבוה הפיצוי. אבל אזכיר שכל מי שנכנס לתביעה על פי הפלת"ד לא יכול לתבוע בנזיקין. אבל מכיוון ששוקי בלי ביטוח חובה הוא יכול לתבוע את חברת הכבישים. וכמו כן את הרופא המתמחה בית החולים וכו'. הרי כל אלה הם מחוץ לפלת"ד ולא זכאי לתבוע אותם בגין הנזק שגרמו על פי פס"ד טורם. ולכן רק במצב כזה שהוא לא תובע לפי הפלת"ד הם יכולים להיות נתבעים. דבר אחרון שמשנתנה בהקשר הזה הוא ההרתעה היעילה כל עוד המזיקים שלא בפלת"ד לא נתבעים על הנזק שלהם הרי אין נפגעה ההרתעה כלפיהם ואילו במצב כזה שאין לו ביטוח והם כן נתבעים הרי יש להם תמריץ לנקוט באמצעי זהירות. (מעלה שאלה לגבי יעילות הפלת"ד בהקשר ההרתעה). הסיבה ששוקי לא יכול לתבוע היא שאין לו ביטוח והוא בעצם לא לקוח חלק בכיסוי ההוצאות של תאונות כמו שהפלת"ד ניסה להחיל על כל ציבור הנהגים. מכיוון שתאונה זה רק עניין של מקריות ואין בה באמת אשמה. ואם הוא לא משלם על ביטוח לא ראוי שיהנה מההטבות שלו.

עילת תביעה נוספת שיכולה להיות לשוקי היא הדבר מעיד על עצמו סעיף 41 כלפי חברת הכבישים וכלפי הבית חולים בשני המקרים לא היה מודע לסיבה שגרמה לו לנזק (לא ידע שעלולה ליפול חתיכה מהגשר ולמה היא נפלה ולא ידע שמוטי הוא מתמחה) והנכס היה בשליטת הנתבע (הכביש ובית החולים) וסביר להניח שהמזיק התרשל (נכון גם בכביש-לא יכול להיות שחתיכה נופלת סתם ככה ונכון גם בבית חולים-ניתוחים בדרך כלל מצליחים אם זה לא משהו חריג) ונטל השכנוע אמור לעבור למזיקים כל אחד בנפרד כמובן ואם לא יסיר את החשש הרי שיהיה חייב

דוגמה לתאור המצב \mathbb{R}^n בהיבט של תורת המסלולים
 הן \mathbb{R}^n הן \mathbb{C}^n הן \mathbb{H}^n
 אנו רואים את המרחב \mathbb{R}^n כמרחב \mathbb{R}^n

בין שני נקודות קרובות \mathbb{R}^n התיאור של קבוצת המסלולים
 חם \mathbb{R}^n הוא התיאור של קבוצת המסלולים (כאשר קבוצת המסלולים
 מקבוצת המסלולים) (קבוצת המסלולים)
 חם \mathbb{R}^n וקבוצת המסלולים \mathbb{R}^n לומר \mathbb{R}^n

- ① חסמי מה הם מסלולי \mathbb{R}^n
 - ② הקבוצה \mathbb{R}^n היא \mathbb{R}^n - קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n
- קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n היא קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים
 \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n כי זהו \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים
 וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n

$$\mathbb{R}^n \supset \mathbb{C} = \mathbb{R}^n$$

$$\mathbb{R}^n \supset \mathbb{C} = \mathbb{R}^n$$

המרחב \mathbb{R}^n הוא \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים
 חם \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n

$$L = \mathbb{R}^n - \mathbb{R}^n$$

חם \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n

חם \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n

חם \mathbb{R}^n וזוהי קבוצת המסלולים \mathbb{R}^n

EXHIBIT 111111

ENCLOSURE

שוקי - נתיקה בייחודיות בה' וחד - צדקת השוק / פ-פיקחיתאן (אול' אק
 המכונה מלבן - דקלואט (כס' יי' עליו' זמן)

- דוקה יואל - האנא (1) (מוסיף שזה כנס)
- (2) קועקו' -
- (3) בגללו

א קורב הרק

מ אדמ הס'ו

נ (חוק נכס' פולט)

(4) נזק - כס' / זוכה

(5) קט' זוכה - אילמאן ארה נזים הרק

קט' נכס - צ'ור (אמ'גן לטו - כ-מ'מ'ה מ'מ'ה אל

ע'מק נזק / יופו זרה נ'כה בכנוצ' פ'נ' צ'מ'וקן
 (6)

דוקה יוס' היס'ה - מ/ויס'יק' וזו באקלמ'ה
 וזה דמ'ן של זמ'ה ואק' י'חוזיק' י'מ'ק
 ש'ה ד'מ'ה

תאו' - האמ' נזק ככוס' / כ'ל' נכס ב'פ'ת'
 האמ' כ'ל' נכס' / פ'ל'ת' כ'ז'ה נזק כ'מ'ה

מאמ' / (ד'ו' נכס')

אמ'ן א'ז'ר'יק' אז' דק' צ'מ'י' א'ל' ככוס'
 א'ן' י'נ'ל' ק'מ'פ'יל' ש'פ'ו' ב'ה'מ'א' ל'וק

מ'מ'ל' נ'ז'ק'יה' נ'ק'יה' נ'ל'מ' מ'מ'ק' מ'מ'ה' כ'מ'מ'ק

מ'מ'מ'י' ק'מ'מ'מ' כ'מ'מ'ק' מ'מ'מ' (מ'מ'ק' מ'מ'ק)

הערות המוצה

אוק'א

אק' א'ז' ח'מ'י' מ'מ'ק' ו'מ'ק'

אמ'ן 3 ח'מ'י' 1 3 ח'מ'י' 1

EXHIBIT 101P

תעודת הסמכה

OPTIONAL FORM NO. 10
MAY 1962 EDITION
GSA FPMR (41 CFR) 101-11.6

תעודת המוצא

הערות המרצה

NUMBER THREE

CONFIDENTIAL

העמוד המוצג

